

Termék- és tevékenység ellenőrzés tervezése

Tirián Attila

NÉBIH Rendszerszervezési és
Felügyeleti Igazgatóság

2016. November 15.

Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia

Időtáv

- 2013. október 8-tól hatályos
- 10 éves időtartam (2013- 2022)

+

Célok

- Élelmiszerlánc-kockázatok közvetlen, hatékony kezelése
- Élelmiszerlánc-szereplők tudásának menedzsmentje (előállító, kereskedő, fogyasztó, hatóság stb.)

Feladatok

- Élelmiszer-gazdaság kifejlesztése;
- Társadalmi gondolkodásmód formálása;
- Tudásbázis újjáépítése;
- Hiteles hatóság képének erősítése;
- KFI

Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia

I. Élelmiszerlánc-biztonsági tudásmenedzsment

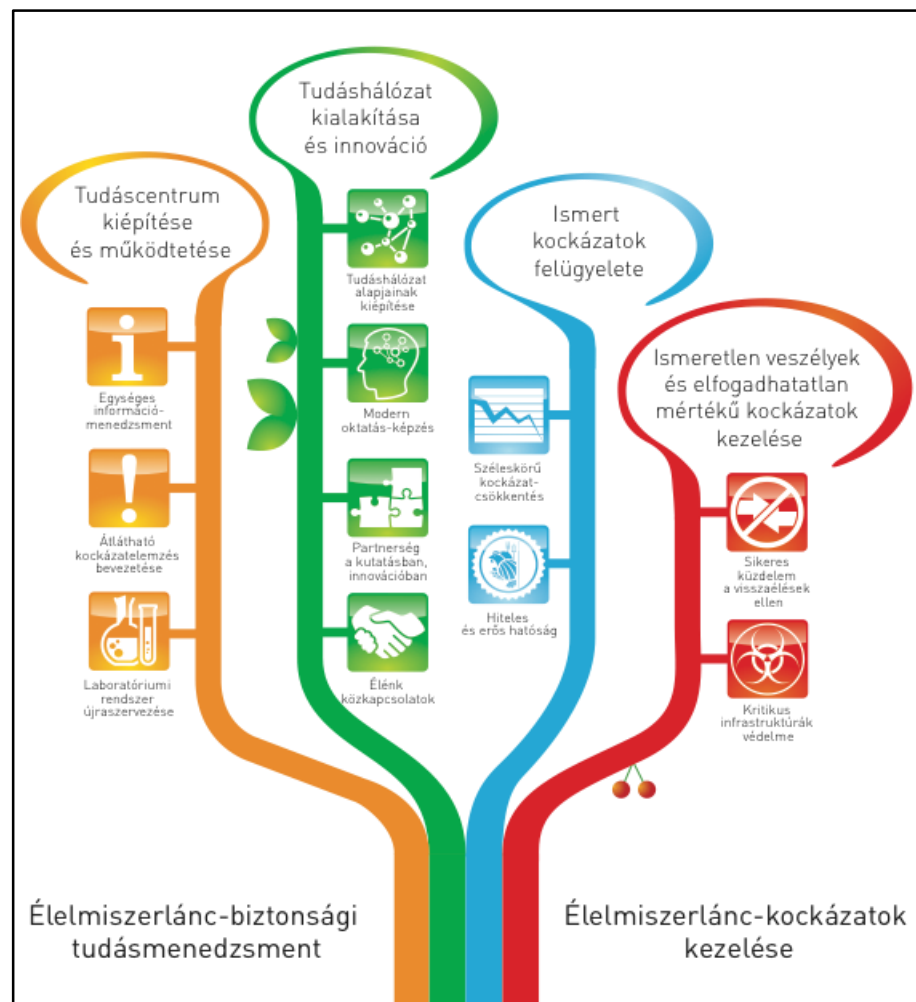
I. A. Tudáscentrum kiépítése és működtetése

1. *Egységes információmenedzsment*
2. *Átlátható kockázatelemzés bevezetése*

II. Élelmiszerlánc-kockázatok kezelése

II. A. Ismert kockázatok felügyelete

8. *Széleskörű kockázatcsökkentés*

Jogszabályi háttér

178/2002/EK rendelet az élelmiszerjog általános elveiről

- kockázat: egy veszély következményeként jelentkező, egészségkárosító hatás és a hatás súlyosságának valószínűsége
- kockázatértékelés: egy tudományosan megalapozott eljárás, amely négy lépésből áll: a veszély azonosítása, a veszély jellemzése, a veszélynek való kitettség értékelése és a kockázat jellemzése
- kockázatelemzés: egy eljárás, amely három összefüggő elemből áll: kockázatértékelésből, kockázatkezelésből és a kockázati kommunikációból;

Jogszabályi háttér

882/2004/EK rendelet a hatósági ellenőrzésekről

A tagállamok a kockázatok alapján és megfelelő gyakorisággal biztosítják a hatósági ellenőrzések elvégzését a rendelet célkitűzéseinek elérése érdekében, figyelembe véve a következőket:

- a) az állatokkal, a takarmánnyal vagy élelmiszerrel, a takarmány- vagy élelmiszeripari vállalkozásokkal, a takarmány vagy élelmiszer felhasználásával, vagy a takarmány- vagy élelmiszerbiztonságot, illetve az állatok egészségét vagy az állatok kíméletét esetleg befolyásoló bármely folyamattal, anyaggal, tevékenységgel vagy művelettel kapcsolatban meghatározott kockázatok;
  - b) az egyes takarmány- vagy élelmiszeripari vállalkozóknak a takarmány- vagy élelmiszerjog, illetve az állat-egészségügyi vagy az állatok kíméletére vonatkozó szabályok betartására vonatkozó korábbi nyilvántartásai;
  - c) a már elvégzett bármely, saját ellenőrzés megbízhatósága;
- és
- d) bármely információ, amely be nem tartást jelezhet.

Jogszabályi háttér

2008. évi XLVI tv (Éltv.)

A kockázatbecslési, -kezelési rendszert úgy kell kialakítani, hogy az vegye figyelembe

- a) az élelmiszerláncban folytatott egyes tevékenységek kockázatosságát;
- b) az elkövetett jogsértéseket, a lehetséges jogsértések, visszaélések jövőbeni előfordulási valószínűségét;
- c) az élelmiszerlánc szereplői közötti hálózati kapcsolatok rendszerét.

A kockázatok kezelése során a prioritásokat – a felügyeleti díjból befolyt éves keretösszeg nyújtotta lehetőségek figyelembevételével – átlátható módon a több éves tervben és az éves ellenőrzési tervben kell meghatározni.

Kockázat alapú tevékenységek

Erőforrások hatékony felhasználása

Tevékenységek típusai

- Monitoring (felmérő vizsgálat)
  - célja az információszerzés, jelen állapot felmérés,
  - statisztikai elemzésekre alkalmas mintavételi módszertan
- Ellenőrzés
  - termék- és tevékenység ellenőrzés
  - célja a nem megfelelések felderítése és megelőzése
  - egyedi (partner, tevékenység vagy létesítmény alapú) kockázatbecslés
  - elemzésre korlátozottan alkalmas, általános következtetéseket nem szabad levonni
- Projektek
  - meghatározott területek, kockázatok komplex kezelése

Monitoring (felmérő termék mintavétel) tervezés

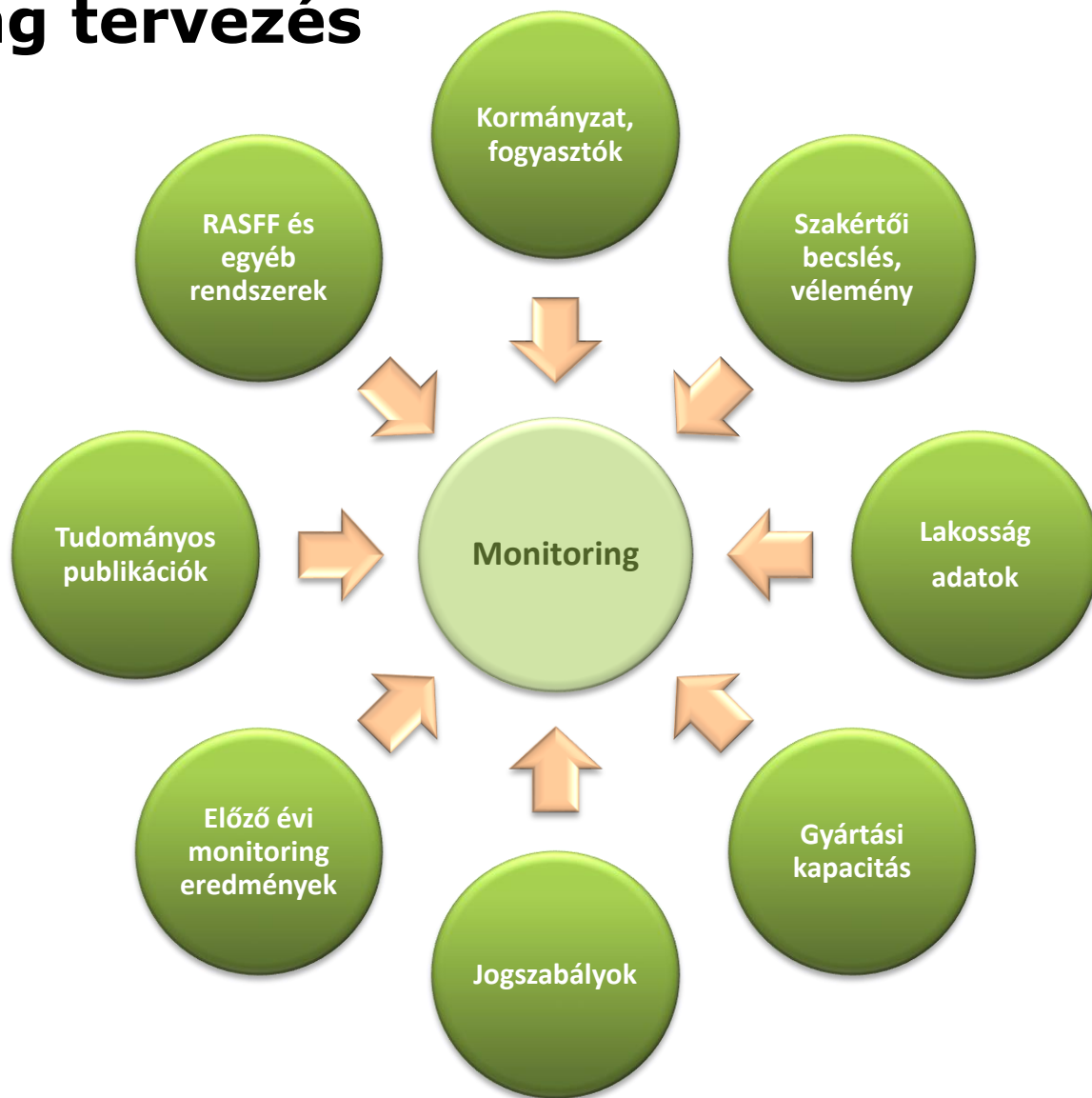
Központi szinten (NÉBIH) formalizált struktúra

- Szakmai Panelek (szakterületi tervek elkészítése, teljesülés nyomonkövetése)
- Koordinációs munkacsoport (teljes mintavételi terv koordinálása/elkészítése)

Területi szervek feladata a helyi információk becsatornázása, előzetes terv véleményezése, mintavételi hely kiválasztása, terv végrehajtása

Monitoring tervezés

Monitoring tervezés

Nem tudományos kockázatbecslés, inkább kockázat rangsorolás, elemzés

Milyen adatokra lehet még szükség?

- Bármilyen adat hasznos lehet, ami az élelmiszerekben, élelmiszerlánc-termékekben található veszélyek előfordulásához kapcsolódik, pl. magánlaborok vizsgálati eredményei, vállalkozások önellenőrzési eredményei

Monitoring tervezés

- 1300 Mátrix (termék)-Paraméter (veszély)-Mintavételi pozíció (Vállalkozói tevékenység, pl. előállítás, kereskedelem) hármas
- 40 ezer élelmiszer és takarmány minta
- Időbeli leosztás: szezonálitás és vizsgálati kapacitás alapján
- Területi kiosztás: előállításban vett mintánál gyártói kapacitás alapján, kereskedelmi mintáknál megyei lakosságszám alapján
- Hazai előállítású termék esetén lehetőség szerint előállítónál kell venni a mintát, külföldi termék esetén a forgalmazásban

Ellenőrzés tervezés

- Tevékenység és termék ellenőrzés
- Nem megfelelések (jogszálysértések) felderítése és megelőzése a célja, a kockázatosabb vállalkozásokra koncentrálni
- Nem egységes tervezési módszertan
- Élelmiszer, takarmány és állategészségügy szakterületen informatikai alapú tervezés, konkrét létesítmények kijelölésével
- Más területeken ellenőrzési irányszámok megadása, a területi szervek választják ki az ellenőrzöttet

Ellenőrzés tervezés

Informatizált létesítmény ellenőrzés tervezés

Figyelembe vett tényezők:

- vállalkozói alaptevékenység
- egyéb kockázati tényezők (pl, kapacitás adatok, célpopuláció (gyermek/idős/beteg) kiszállítás stb)
- utolsó ellenőrzés eredménye (webes alapú ellenőrzési rendszer checklistá eredmények)
- utolsó ellenőrzés óta eltelt idő

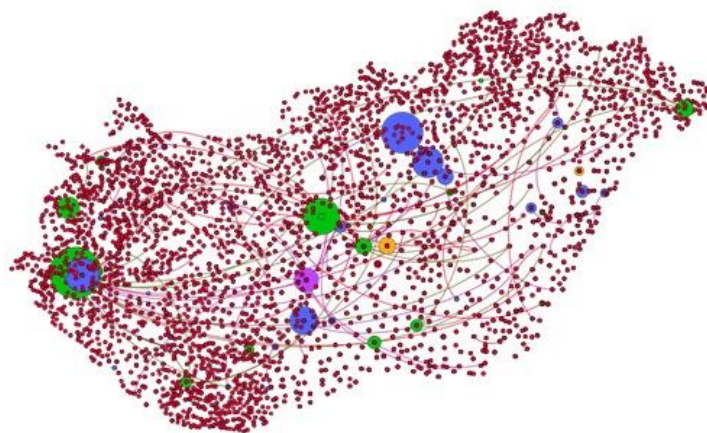
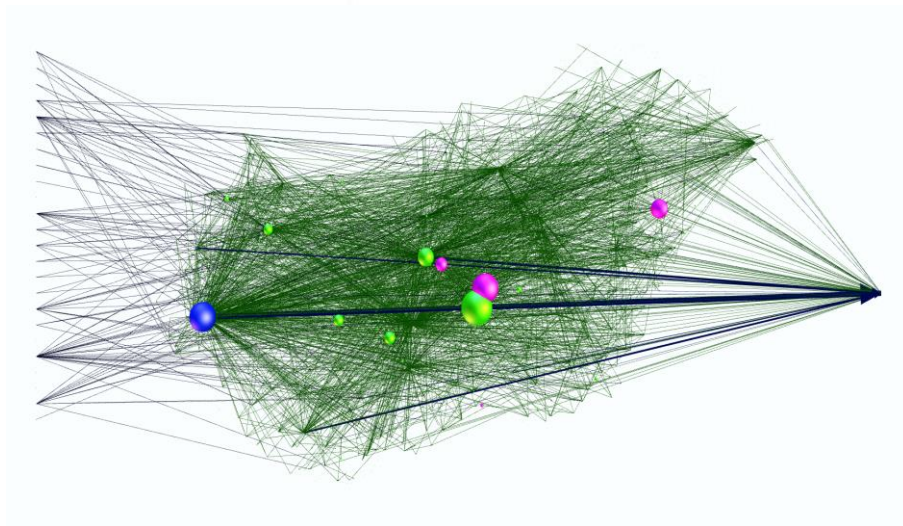
Ellenőrzési prioritás lista felállítása, a legmagasabb pontszámú létesítmények kerülnek kijelölésre

Évente 40 ezer terv szerinti ellenőrzés

Ellenőrzés tervezés

Hálózat kutatás alapú ellenőrzés tervezés

Hálózat tagjai (pl. élelmiszer vállalkozások), köztük kialakult kapcsolatok (pl. áruforgalom) feltérképezése és becsatornázása az ellenőrzések és mintavételek tervezésébe

Projektek

Konkrét területek, kockázatok komplex menedzsmentje

- Magába foglalja a kockázatelemzést, kockázatmenedzsmentet és kockázat kommunikációt
- Felmérő mintavételek, vizsgálatok, elemzések
- Beavatkozási módszerek: Ellenőrzés, Képzés, Fejlesztés stb.
- Eredmények nyomonkövetése
- Kommunikáció

Közétkeztetés minősítés, Campylobacter,

Informatikai fejlesztések

INTEL (Intelligens Élelmiszerlánc Elemzési Rendszer) projekt

- Szakmai informatikai rendszerek továbbfejlesztése
- Adattárház fejlesztés

A lehető legtöbb adat becsatornázása a kockázatbecslésbe, valós idejű elemzések alapján történő ellenőrzés priorizálás

Köszönöm a figyelmet!